

NED. VEREENIGING „HET IVOREN KRUIS”

JAARVERSLAG 1934

uitgebracht op de 25ste jaarlijksche algemeene ledenvergadering, 8 Maart
1935 in Restaurant Stroomberg, te Rotterdam.

Wijlen H.M. de Koningin Moeder.

Onze onvergetelijke Beschermvrouwe, H.M. de Koningin-Moeder, wier belangstelling en waardeering voor het werk van de Vereeniging door ons altijd op hoogen prijs is gesteld, is ons komen te ontvallen.

Van deelneming in het verlies is op verschillende wijzen blijk gegeven.

De Vereeniging heeft tot H.K.H. Prinses Juliana een verzoekschrift gericht, Beschermvrouwe van het Ivoren Kruis te willen worden. Alhoewel daarop tot op heden nog geen beslissing is genomen, hoopt het Bestuur, dat het H.K.H. behagen zal, aan dit verzoek te voldoen.

Bestuur.

2. De samenstelling van het Dagelijksch Bestuur was als volgt:

J. J. Backer Dirks,	<i>Voorzitter.</i>
A. L. J. C. van Hasselt,	<i>Vice-voorzitter.</i>
M. Muntendam-Isebree Moens	<i>1e Secretaresse.</i>
C. G. van Maarseeven,	<i>2e Secretaris.</i>
F. J. Ninck Blok,	<i>Penningmeester.</i>
G. A. Eibrink Jansen,	<i>Commissaris.</i>
P. Ch. Willemse,	<i>Archivaris.</i>

Uitgenoodigd om zitting in het Algemeen Bestuur te nemen zijn Mevrouw L. de Beer-van Essen, Amsterdam, Jhr. Dr. C. D. Röell, Rotterdam, Dr. J. P. Bijl, directeur van het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde te Leiden, die deze uitnoodiging aangenomen hebben.

Tentoonstelling.

3. Al dadelijk is breedvoerig besproken de herdenking van het 25-jarig bestaan van de vereeniging op 1 Maart 1935. Het 25-jarig bestaan van de vereeniging is, alle crisisverschijnselen ten spijt, voor ons aanleiding geweest om een groote propaganda-tentoonstelling in het leven te roepen en onze voorzitter kwam met een grootsch opgezet programma voor den dag, dat in enkele woorden ten doel had: *De aandacht van het publiek te vestigen op de mogelijkheden, waarover de Tandheekkunde beschikt, om bredere lagen van de bevolking goede tandheekkundige hulp deelachtig te doen worden.*

Er werd samengesteld een werkcomité, bestaande uit tandartsen, en verdeeld in 15 commissies, ieder met een correspondent.

Alle collega's hiervoor aangezocht, hebben hun medewerking toegezegd.

Iedere commissie heeft een lijst met wenschen en aanwijzingen, met eischen en voorwaarden ontvangen, die als leidraad heeft kunnen dienen.

Die eischen zijn:

1. Een goed beeld te geven van de *vele mogelijkheden*, die de tandheekkunde biedt *voor de verzorging van onze patienten.*

2. Een overzicht van het *nut* en de *noodzakelijkheid* der tandheekkundige verzorging, mede in het belang der algemeene gezondheid.

3. Een waarschuwend woord om het gebit *niet te verwaarloozen*. Dus propaganda voor individueele zorg en bijtijds inroepen van hulp.

4. Een opwekking voor de invoering van *schooltandverzorging* en *nazorg*.

5. Een opwekking om te komen tot een *betere tandheekkundige volksverzorging*, in het algemeen o.a. bij ziekenfondsen.

6. Een beeld te geven van de *opleiding der tandartsen*.

7. Een overzicht te geven van het *werk der propaganda* in ons land en daarbuiten en daarbij speciaal aandacht te vestigen op het *werk* van de *Nederlandsche Vereeniging tot Bestrijding van het Tandbederf* „*Het Ivoren Kruis*”.

De tentoonstelling is van 1—10 Maart gehouden in den Rotterdamschen Kunstkring, Witte de Withstraat 35, Rotterdam.

Verder is op twee avonden gedurende de tentoonstellingsweek in het Nut, Oppert, Rotterdam, een lezing gehouden: door collega *E i b r i n k J a n s e n* over „Schooltandverzorging” en door collega *v a n H a s s e l t* over „Mond- en Tandhygiëne”, beide voorafgegaan en gevolgd door een film. De toegang tot deze voordrachten was vrij.

Er is gedacht over het uitschrijven van een prijsvraag voor een reclamebiljet onder de leerlingen van de teekenacademie te Rotterdam; dit plan is op ernstige bezwaren afgestuit. Daarop zijn verschillende namen van

reclamateekenaars genoemd. Collega *Lourens Bosch* brengt niet-onverdienstelijke ontwerpen van een kunstnaares ter tafel, maar dat neemt niet weg, dat de schepping van *Mevrouw Willems-e-Vervloet*, na enkele wijzigingen te hebben ondergaan, werd uitverkoren.

Een duizendtal van die reclameplaten, in rood, wit en zwart, zijn gedrukt en op aanplakzuilen geplakt, in étalages van drogisten en ook bij de collega's in de wachtkamer opgehangen.

De drie landelijke vereenigingen: Het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap, De Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen, en de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, zijn aangezocht om met het oog op de enorme uitgaven voor de tentoonstelling, de kas van Het Ivoren Kruis te steunen. Na eenig heen en weer gepraat werd door de drie vereenigingen te zamen ongeveer *f* 1000,— toegezegd; voorwaar een blijk van waardeering en vertrouwen in het streven van de jubileerende vereeniging.

Ook eenige plaatselijke vereenigingen, o.a. de A.T.V., hebben van haar sympathie blijk gegeven door het zenden van belangrijke bijdragen. Taxatie van de onkosten:

Zaalhuur, drukwerk, enz.	<i>f</i> 2000,—
Raming onkosten afdeelingen	- 1470,—
	<hr/>
Totaal	<i>f</i> 3470,—

Deze som, verminderd met de toegezegde subsidie van *f* 1000,— en een gering bedrag voor de te ontvangen entrees, werd door den penningmeester niet te zwaar voor de vereenigingskas geacht, in aanmerking genomen de veelzijdige strekking van de tentoonstelling.

Een Eere-comité werd gevormd uit vooraanstaande personen uit medische, tandheelkundige, sociaal werkende en onderwijskringen, onder voorzitterschap van Z.E. Prof. Dr. *J. R. Slotemaker de Bruïne*, minister van Sociale Zaken, die tevens bereid gevonden is, de tentoonstelling op 1 Maart te openen.

Bijna alle Rotterdamsche collega's hebben zich bereid verklaard, om beurten op de tentoonstelling te surveilleeren, waardoor het mogelijk was, dat steeds drie tandartsen aanwezig waren, om inlichtingen aan het publiek te verstrekken. Voorts was er een damescomité, dat heeft gezorgd, dat de tentoonstelling er altijd stofvrij, verzorgd en frisch uitzag. Een catalogus met beschrijvend karakter werd aan de betalende bezoekers gratis medegegeven. Advertenties van te goeder naam en faam bekend staande

firma's op het gebied van tandreinigingsmiddelen zijn in deze catalogus opgenomen en drukten de onkosten van deze uitgave.

Gratis bezoekers konden een catalogus koopen voor 10 ct. Er was een oplaat van 3000 stuks.

Tot een bezoek zijn uitgenoodigd meisjes- en jongenspadvindders in uniform, hoogste klassen van lagere scholen met onderwijzer, voorzover de wethouder van onderwijs daartoe gedurende de ochtenduren toestemming heeft gegeven.

Alle mogelijke medewerking heeft het tentoonstellingscomité onderzocht, zoowel van binnen- als buitenland, zoowel van collega's als van particulieren.

Wel laat, maar gelukkig niet te laat, zijn er nog inzendingen gekomen uit:

Frankfurt, van het Städtisch Gesundheitsamt,

Weenen, van het Gesellschafts Museum,

Dresden (door tusschenkomst van de Odol Company te Amsterdam) van het Hygiëne Museum,

Japan, van het museum uit Tokyo.

Een inzending van Prof. K i e n t o p f uit Berlijn moest geweigerd worden, aangezien die onmogelijk op tijd in ons bezit zou kunnen zijn.

En dan te bedenken, dat in Juni 1934 reeds met al deze vereenigingen de correspondentie is begonnen over een eventueele inzending!

Samenwerking met andere Vereenigingen.

De Vereeniging heeft samenwerking gezocht met:

Het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde, de Nederlandsche Vereeniging voor Sociale Tandheelkunde, den Nederlandschen Bond tot bescherming van zuigelingen en kleuters en ter Bevordering van de Praenatale Zorg, de Nederlandsche Vereeniging voor Kindergeneeskunde, de Zuid-Hollandsche Vereeniging Het Groene Kruis, de Hygiëne-commissie van de Fédération Dentaire Internationale.

In samenwerking met het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde is opdracht gegeven een onderzoek in te stellen naar de factoren, die de vorming van de harde tandweefsels gunstig kunnen beïnvloeden.

Door de Hygiëne-Commissie van de F.D.I. zijn „Raadgevingen aan Moeders" in Fransch, Duitsch en Engelsch uitgegeven. Deze Raadgevingen zijn in het Nederlandsch vertaald en na allerlei wijzigingen te hebben ondergaan, gedrukt. Ze zijn onderteekend door:

Nederlandsche Vereeniging voor Kindergeneeskunde,

Hygiëne-Commissie der Fédération Dentaire Internationale.

Nederlandsche Vereeniging tot Bestrijding van het Tandbederf „Het Ivoren Kruis”,

Nederlandsche Bond tot Bescherming van Zuigelingen en Kleuters en ter Bevordering der Praenatale Zorg,

Instituut voor Praeventieve Geneeskunde,

Nederlandsche Vereeniging voor Sociale Tandheelkunde.

Ook in ander opzicht heeft de Vereeniging „Het Ivoren Kruis” samenwerking gezocht met de Vereeniging voor Sociale Tandheelkunde. Op haar jaarvergadering heeft onze Voorzitter Het Ivoren Kruis vertegenwoordigd en enkele collega's, leden van onze vereeniging, hebben daar een voordracht gehouden (E i b r i n k J a n s e n, W i t t h a u s, B r u g m a n, Mevr. M u n t e n d a m). De samenwerking duurt voort.

De Z.H. Vereeniging „Het Groene Kruis” heeft een nieuwe film over het Geneeskundig Schooltoezicht; ook met die vereeniging is wederom samenwerking gezocht door een van de films, aansluitend op „Schooltoezicht” te doen vertoonen.

Bij het jubileum van hun voorzitter, Dr. E l i a s, heeft het Ivoren Kruis op verschillende wijzen blijken van belangstelling betoond.

Contact is gezocht met de vereeniging voor praenatale zorg. In een voordracht heeft Mevr. S t o k k v i s - C o h e n S t u a r t de wenschelijkheid naar voren gebracht om toekomstige moeders wenken te geven, die een voorspoedige bevalling en een normale ontwikkeling van het kind zouden kunnen bevorderen.

Het Ivoren Kruis heeft zich als lid opgegeven van den Bond tot Bescherming van Zuigelingen en Kleuters en ter Bevordering der Praenatale Zorg, om op de hoogte te kunnen blijven van wat er in die vereeniging geschiedt en zoo mogelijk meerdere samenwerking te zoeken.

VOOR DE PROPAGANDA-MIDDELEN.

Propaganda-uitgaven.

Naast de schoolplaat, de jongensplaat, F e r g u s o n ' s Prentenboek over de tanden, V o l k e r v a n W a v e r v e e n : ' s Avonds als we slapen gaan, de groote brochure, de kleine brochure: Hoe onderhoudt men z'n tanden, A.B.C. Prentenboek over de Tandem, om van de spreuken, de speldjes enz. hier maar niet te spreken, is de vereeniging een belangrijk boek rijker geworden.

„Ons Gebit en de Bestrijding der Tandziekten” van de hand van Dr. C. H. W i t t h a u s, Eere-voorzitter der vereeniging, kunnen we met trots een aanwinst voor de vereeniging noemen. (Leiden—Amsterdam).

De N.V. S t e n f e r t K r o e s e's Uitgevers Maatschappij, heeft zich bereid verklaard, dit boekje voor de Vereeniging uit te geven.

Eind Januari 1935 is het verschenen en het wordt overal met zeer waardeerende kritiek ontvangen.

In het Bestuur is de mogelijkheid besproken, door middel van het poststempel de aandacht op onze vereeniging te vestigen. De kosten bleken evenwel te hoog te zijn.

Voorts heeft het bestuur gedacht aan een zakkalendertje ten gerieve van de leden van de vereeniging; ook al weer te duur.

Door een collega met veel initiatief zijn ons 10 geboden voorgelegd om aan de jeugd in te prenten. Dit plan is voorloopig terzijde gelegd, om na de tentoonstelling opnieuw te worden besproken. Trouwens, het was zaak, om onze financiëele krachten te sparen. Ditmaal moesten we wel alles op één kaart zetten.

Propaganda voor de vereeniging is gemaakt door verschillende artikelen in het T.v.T. Ook zijn er afwisselend advertenties in het T.v.T. geplaatst over onze propagandamiddelen, onze nieuwe uitgave „Ons Gebit”, over de tentoonstelling enz.

Er is een propagandacommissie gevormd, bestaande uit collega's L o u r e n s B o s c h en N i n c k B l o k, om nieuwe leden te werven, door pas afgestudeerde jongelui voor het lidmaatschap te werven en door aan alle leden van de vereeniging bericht te zenden van nieuwe uitgaven, opdat tot hen doordringt, wat er in de vereeniging alzo tot stand wordt gebracht.

Er is een voorstel behandeld, om studenten tegen halve contributie in onze vereeniging op te nemen; het bestuur heeft, gezien de buitengewoon geringe belangstelling voor het werk van de vereeniging, gemeend, dit voorstel nog niet te moeten steunen, doch blijft er aandacht aan schenken.

Bij het verslag van den 2en secretaris over de verspreiding der propagandamiddelen behoort vermeld:

- Aan kinderherstellingsoorden
- Aan kindervacantie-kolonies
- Aan kinderziekenhuizen
- Aan kindersanatoria

zijn einde 1934 en begin 1935 een groot aantal A.B.C.-boekjes en jongensplaten ten geschenke aangeboden.

Een begeleidend schrijven heeft melding gemaakt van het doel, dat de vereeniging nu reeds 25 jaar nastreeft.

Tot onze propagandamiddelen behooren ook de films en de lantaarnplaatjes, waarover collega W i l l e m s e U verslag zal doen.

Schooltandverzorging.

De schooltandverzorging in den lande heeft de vereeniging zorgen gebaad.

De nood der tijden heeft gemaakt, dat in enkele steden als Amsterdam en Haarlem dezen dienst geheel en al geschrapt is. In den Haag en Nijmegen heeft men een modus weten te vinden om de schooltandverzorging te kunnen behouden. De ouders blijken bereid, jaarlijks een offer te brengen voor de verzorging van de tanden van hun kinderen.

In Den Haag loopen die bijdragen van *f* 0,20, *f* 0,60, *f* 1,06 tot *f* 5,— per kind per jaar, al naar gelang van de draagkracht.

In Rotterdam wordt nog maar een gedeelte van de schooljeugd als proef behandeld.

Onze voorzitter staat steeds op de bres, daar, waar het noodig is.

Daarbij denk ik aan de correspondentie met het Gemeentebestuur van Den Haag, toen daar sprake van afschaffing van de schooltandverzorging was. Onze voorzitter heeft wellicht Burgemeester B o s c h v a n R o s e n t h a l, herinnerend aan zijn opmerking tijdens de opening van de Jaarvergadering der Maatschappij te Groningen, van inzicht doen veranderen.

In den Haag is iets bereikt, dat de andere gemeenten als voorbeeld kan dienen.

Gedenkboek.

Ter gelegenheid van het Zilveren feest heeft de vereeniging een gedenkboek samengesteld. Het bevat allerlei artikelen, ten deele in het T.v.T. verschenen over: de geschiedenis der Vereeniging, schooltandverzorging, algemeene mond- en tandhygiëne enz., mededeelingen over de tentoonstelling, over de centrale commissie, de subcommissies en de 15 afdelingen, waarin de tentoonstelling is onderverdeeld.

Alle leden van het eere-comité hebben zoo'n gedenkboekje ontvangen.

Gedurende 25 jaren heeft de Nederlandsche Vereeniging tot Bestrijding van het Tandbederf „Het Ivoren Kruis” telkens weer gewezen op de wenschelijkheid van goede mond en tandverzorging in het belang der volksgezondheid.

De Vereeniging zal doorgaan een krachtige strijd te voeren tegen het tandbederf.

Alle collega's kunnen daarbij behulpzaam zijn door als lid van Het Ivoren Kruis toe te treden.

M. MUNTENDAM—ISEBREE MOENS. *1ste Secretaresse.*